

Brussel, 13 augustus 2003

## **De VISA-uitgaven van Vlaamse ministers in 2002**

### **1. Inleiding: het riante inkomen van de Vlaamse ministers**

Vooraleer het gebruik van de VISA-kaarten te beschrijven is het nuttig even aan te stippen dat de Vlaamse ministers over een riant inkomen beschikken, samengesteld uit loon en 'onkostenvergoedingen' allerhande.

Vlaamse ministers hebben een maandwedde van meer dan 10.000 euro ( 11400 euro voor een vice-minister-president en een minister-president), een huisvestingsvergoeding van 2350 euro per maand, een huishoudkostenvergoeding van 876 euro per maand, en een persoonlijke forfaitaire onkostenvergoeding van 2500 euro per jaar (5000 euro voor minister-president en vice-minister-president).

Rekening houdend met deze extra's bedraagt het inkomen van een gewone Vlaamse minister gemiddeld tenminste 12174 euro of 491.000 frank per maand, dat van een vice-minister-president of minister-president 12960 euro of 522.000 frank per maand.

In dat bedrag is dan nog niet inbegrepen: een vakantiegeld ten bedrage van 92% van de wedde, een eindejaarstoelage, een wagen met chauffeur, terugbetaling van alle bijdragen van sociale zekerheid, een uittredingsvergoeding en ruime pensioenvoorzieningen.

### **2. Het gebruik van de VISA-kaarten**

Alhoewel de Vlaamse ministers dus al riant en forfaitair vergoed worden voor de onkosten die de uitoefening van het ambt van minister meebrengt, achten de Vlaamse ministers het toch ook nodig VISA-kaarten te gebruiken voor zogenaamde 'uitgaven eigen aan het ambt'. In het antwoord op een parlementaire vraag van Filip Dewinter van 7 maart 2003 wordt gesproken over 'werklunches', verder heeft men het over 'restaurant- of hotelkosten'.

In de begroting, zo zegt men, zijn daarvoor kredieten ingeschreven onder BA 12.06 en BA 12.19 van de respectievelijke programma's van de Vlaamse ministers. Inderdaad treft men in de begroting onder deze codes de zeer algemene vermelding 'werkingskosten van het kabinet' met forse bedragen: in 2003 is dat bij de minister voor onderwijs 235000 euro of 9,4 miljoen frank, bij de minister-president 370000 euro, bij de vice-minister-president 350000 euro, bij de minister voor tewerkstelling 223000 euro, bij de minister voor economie 240000 euro.

In het antwoord op de schriftelijke vraag wordt gesteld dat 'de ministers zich houden aan de deontologische regels en aan de bepalingen zoals ingeschreven in het statuut van de leden van de Vlaamse regering, het besluit tot organisatie van de kabinetten en de omzendbrief VR 1999/22

inzake organisatie van kabinetten'. Bij nazicht van deze documenten blijkt echter, dat deze geen enkel voorschrift bevatten voor de besteding van de kabinetsgelden.

Niet alle ministers kozen voor gebruik van een VISA-kaart. Volgende ministers beschikten in 2002 over een kredietkaart van het kabinet, waarvan de kosten worden verrekend op die algemene code 'werkingskosten van het kabinet': Dewael, Stevaert, Vanderpoorten, Landuyt en Gabriels.

Bovendien zijn er per kabinet vaak ook nog VISA-kaarten in omloop voor woordvoerders en medewerkers.

De kosten, die door de ministers en hun medewerkers gemaakt worden met de VISA-kaarten, worden dus gewoon betaald met het geld dat in de begroting zeer algemeen voorzien is voor 'werking van de kabinetten' – alhoewel de uitgaven van de ministers en hun medewerkers met de werking van het kabinet soms manifest niets te maken hebben.

### **3. Overzicht van de VISA-uitgaven van de Vlaamse Ministers**

#### **Vanderpoorten: het duurste kabinet, iedereen een kaart**

Op het kabinet van Vanderpoorten waren in de loop van 2002 maar liefst zes VISA-kaarten in omloop: één voor haarzelf, één voor kabinetschef Achilles van Leeuw, één voor toenmalig woordvoerder Nic Vandermarliere (thans vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Londen), één voor adjunct-kabinetschef Luc Jansegers, één voor kabinetsmedewerker Daniël Samyn, en één voor nieuwe woordvoerder Jo De Ro.

Vanderpoorten gaf in 2002 met de Visa-kaart 5343 euro uit, Van Leeuw 2559 euro, Vandermarliere 15102 euro, Jansegers 3378 euro, Samyn 704 euro en De Ro 669 euro. Samen gaf het kabinet dus 27755 euro uit.

Het kabinet ging 115 keer op restaurant, waarvan 19 maal door Vanderpoorten zelf.

Opmerkelijke uitgaven van Vanderpoorten:

- 1754,17 euro in het Sheraton van Antalya, Turkije, op 16 juli 2002. Op dezelfde dag betaalt kabinetslid Luc Jansegers met zijn kaart nog eens 1495 euro in datzelfde hotel. In de dagen die eraan voorafgaan vanaf 13/7 betaalt hij drie keer voor restaurants.
- 268,5 euro op 8 mei in La Marie Joseph, Brussel.
- 262 euro in Bij Den Boer Brussel, 6 juni

Opmerkelijke uitgaven van Vandermarliere, die dus op een jaar tijd meer dan 15000 euro spendeert of 600.000 frank:

- tankbeurt op 8/4 in Duitsland voor 25 euro;
- tankbeurt op 28 april in Duitsland voor 35 euro;
- restaurants in Weimar, 18 + 220 + 33 euro = 271 euro;
- tankbeurt op 30 april in Duitsland, 54 euro;
- gebruik Metro in Parijs op 16 juli, 5,20 euro;
- restaurant Parijs op 16 juli, 71,7 euro;
- 4 uitgaven in Londen in september, 150 euro;

- restaurantbezoeken in het weekeinde: zaterdag 9 november in Ristorante Cisalpino in Italië, 27 euro; zaterdag 26/1 in restaurant La Clef te Brussel, 265 euro; zaterdag 16/3 in L'Arrosoir, 92 euro; zaterdag 30/3 Oud Huis Amsterdam te Brugge, 15,75 euro; zondag 12 mei Comptoir te Brussel, 76 euro; zaterdag 15 juni, Wittamer, 29,1 euro; zondag 7 juli, Zand te Brugge, 4 euro; zondag 4 augustus, Zand te Brugge, 2,4 euro; zaterdag 31 augustus, in 't Hapertje, Knokke-Heist, 54 euro; zaterdag 28 september Lola, 52 euro; zondag 29 september 'Au thé de Peking', 71 euro; TOTAAL: 688 euro

### **Steve Stevaert: de eet- en drankkaart**

Op het kabinet van Steve Stevaert was hij volgens onze informatie in 2002 de enige die over een kredietkaart beschikte. De VISA-kaart was bij hem een echte drank- en eetkaart. Hij gaf in 2002 met de Visa-kaart op zijn naam een bedrag uit van 22.210 euro of 895.951 frank bij 97 restaurantbezoeken, of gemiddeld 2 per week, waarbij een gemiddeld bedrag van 229 euro of 9236 frank werd uitgegeven.

Opvallende rekeningen (boven 250 euro):

268,4 euro op 28 januari 2002 in Italiaans restaurant 'La Buca di Bacco' in Brussel;  
 585,75 euro op 29/1/2002 in restaurant 'Land aan de overkant' te Leuven;  
 842 euro op 7 maart 2002 in 'Baguettes imperiales' te Brussel (1 ster Michelin);  
 343 euro op 5 april 2002 in Japans restaurant Le Samourai te Brussel;  
 411,94 euro op 25 april 2002 in Grieks restaurant Notos te Brussel;  
 564 euro op 10 mei in restaurant 'Aen de kerck van melveren' te Sint-Truiden;  
 344,7 euro op 6 juni in restaurant Ventre Saint-gris te Brussel;  
 505,5 euro op 14 juni in restaurant Couvert couvert in Heverlee;  
 376,1 euro op 22 juli bij restaurant Boardroom te Heverlee;  
 251,75 euro op 1 augustus bij restaurant Konings te Tongeren;  
 416,35 euro op 7 augustus bij restaurant Quincaillerie te Brussel;  
 261 euro op 28 augustus bij restaurant Francois te Brussel;  
 275 euro op 8 september bij restaurant Cueva de castilla te Brussel;  
 290 euro op 12 september bij restaurant La Creche te Brussel;  
 263,5 euro op 19 september bij l' Ecailler Du palais royal te Brussel (1 ster Michelin);  
 560, 25 euro op 21 september bij Arlecchino Hasselt;  
 265,9 euro op 23 september bij Da Mimmo Brussel;  
 307,5 euro op 24 september bij Bistro M'Alain te Brussel;  
 441,4 euro op 20 oktober bij Hostellerie Mardaga in As;  
 421,5 euro op 29 oktober bij restaurant La belle Maraicherie te Brussel;  
 293 euro op 8 november in café de la gare te Antwerpen;  
 294 euro op 14 november in Le Vismet te Brussel;  
 329,6 euro op 23 november in restaurant Da Piero te Brussel;  
 475, 75 euro op 29 november in restaurant Land aan de overkant te Leuven;  
 476,25 euro op 2 december in restaurant La belle Maraicherie te Brussel;  
 607 euro op 10 december in restaurant Jurgen te Hasselt.

#### Enkele uitschieters:

- grootste uitgave is die van 842 euro op 7 maart 2002 in 'Baguettes imperiales' te Brussel (1 ster Michelin). De SP.a-voorzitter gaf daar in één maaltijd meer dan het bestaansminimum uit.
- september was voor de minister een wel erg drukke eetmaand. In één maand tijd werd maar liefst 2419 euro of 97.594 frank opgesoupeerd. De maand zag er goed gevuld uit met maaltijden bij Bij Den Boer (vrijdag 6/9, 66,5 euro), Cueva de castilla (zondag 8 september, 275 euro), La creche (donderdag 12 september, 290 euro), l' Ecailler du palais royal (1 Michelinster, donderdag 19 september, 263,5 euro), Cueva de castilla (vrijdag 20 september, 232 euro), Arlecchino te Hasselt (zaterdag 21 september, 560,25 euro), Da Mimmo (maandag 2 september, 265,9 euro), Bistro M'Alain (dinsdag 24 september, 307,5 euro), en Brasseries Georges (zondag 29 september, 158,65 euro).
- Op 4 augustus was Stevaert present op de fameuze 'gratis BBQ' in Antwerpen bij de start van de werken aan de leien. De enkele gratis worstjes die de Antwerpenaar kreeg volstonden blijkbaar voor hemzelf niet, want die dag ging hij ook eten in restaurant La Croisette in Knokke-Heist, kostprijs voor de belastingbetaler: 199,5 euro.
- Op zaterdag 23 november hield de SP.a in Brussel het congres waar het kartel met Spirit werd goedgekeurd, na een toespraak van Stevaert. Diezelfde 23 november werd een bedrag van 329,60 euro uitgegeven in restaurant Da Piero in Brussel. Het dineren na SP-congressen wordt dus blijkbaar beschouwd als een uitgave die eigen is aan het ambt van minister.
- De bedragen die Stevaert uitgeeft aan restaurants in Hasselt worden vaak uitgegeven in het weekeinde of op vrije dagen: 560 euro in Arlecchino in Hasselt op zaterdag 21 september, 181 euro in Dai Cugini op zaterdag 20 april, 135,8 euro in dai Cugini op vrije dag 11 november.

## **Patrick Dewael: Zwitsers dagje van 5442 euro of 219.529 frank**

Op het kabinet van Patrick Dewael waren drie VISA-kaarten in omloop: één voor hemzelf, één voor kabinetschef Jan Kerremans en één voor kabinetschef Luc Houbrechts.

Dewael gaf in 2002 met de VISA-kaart op zijn naam 18059 euro uit.  
Kerremans spendeerde 10.080 euro, Houbrechts 7987 euro.  
Het kabinet-Dewael gaf dus samen 36126 euro uit of meer dan 1,4 miljoen frank.

De kaart wordt ook hier gebruikt voor een groot aantal van 168 restaurantbezoeken, waarvan 60 op rekening van de kaart van Dewael persoonlijk..

Opvallende rekeningen (boven 250 euro) van Dewael zelf:  
Restaurant Stucki, Basel, zaterdag 16 maart, 3390 euro;  
Sanglier des Ardennes, Oignies, zondag 15/12, 1100 euro (1 Michelinster).  
Folliez, Mechelen, 3 januari, 294,22 euro;  
Tagawa, Brussel, 12 februari, 370,35 euro;  
Francois Restaurant, Brussel, 20 februari, 255 euro;  
Il Perugino, Brussel, 13/3, 450 euro ;  
Café De La gare, Antwerpen, zaterdag 4 mei, 336 euro ;  
L' Ecailler du palais royal, Brussel, 6/6, 388 euro (1 Michelinster);  
Francois restaurant, Brussel, 28/6, 264 euro;  
De Barrier, Houthalen, 16 juli, 302,5 euro (1 Michelinster);  
Maison Du Cygne, Brussel, 9 juli, 520,95 euro (1 Michelinster);  
Aen de kerck van melveren, Sint-Truiden, 14 augustus, 254 euro;  
Couvert couvert, Heverlee, zondag 25/8, 481,1 euro;  
't Fornuis, Antwerpen, 28/11, 709 euro (1 Michelinster);  
Il Perugino, Brussel, 3/12, 250 euro.

Enkele uitschieters:

- Bijzonder fors is de uitgave van 3390 euro op 16 maart in restaurant Stucki in Basel, Zwitserland. Op diezelfde dag wordt met aan andere VISA-kaart van het kabinet-Dewael, op naam van Jan Kerremans, nog eens 2052 euro uitgegeven, maar dan in het Teufelhof eveneens in Basel. Aldus werd op rekening van de belastingbetaler door het kabinet-Dewael op één dag in Basel 5442 euro uitgegeven of 219.529 frank.
- De kaart wordt daarnaast ook gebruikt voor private tankbeurten: 66,06 euro op 18 mei bij Texaco in Groot-Bijgaarden, 45,69 op 20 juli bij Burmah in Tongeren, 57,01 euro in augustus bij Texaco.

## **Jaak Gabriëls: op reis naar Parijs**

Op het kabinet van Jaak Gabriëls waren drie VISA-kaarten in omloop: één voor hemzelf, één voor kabinetsmedewerker Philip Mathuis en één voor kabinetschef Martin Hinoul (waarvan de naam op de uittreksels verkeerd gespeld werd als Martin Nihoul.).

Jaak Gabriëls gaf in 2002 met de visakaart 7658,4 euro uit of 308.939 frank.

Philip Mathuis spendeerde 301 euro tot februari 2002, waarna geen gegevens meer beschikbaar zijn. Martin Hinoul gaf 3724 euro uit.

Alles samen gaf het kabinet-Gabriëls met de VISA-kaart dus 11684 euro uit.

Ook hier was de VISA-kaart in de eerste plaats een restaurantkaart. Opvallende uitgaven boven 250 euro:

Bistrot Gerard, Nieuwpoort, 30/12, 378 euro;

Het Michielshuis, Bree, zaterdag 4/5, 451 euro;

L'uno coll'altro, Peer, zondag 12/5, 271,85 euro;

't Pannehuis, Leopoldsburg, zondag 9/6, 481,8 euro;

't Absurd Theater, Bree, zondag 28/7, 401 euro ;

Slagmolen, Opglabbeek, 1/8, 598 euro (1 Michelinster);

Enoteca dalmazio, Montalcino in Italië, 9 augustus, 546 euro;

Paparazzi, Brussel, zaterdag 16 november, 279 euro;

De Barrier, Houthalen, zaterdag 30/11, 523,3 euro (1 Michelinster).

Opmerkelijk is het grote aantal restaurantuitgaven met hoge bedragen in Limburg op zaterdag en zondag.

Naast restaurantbezoeken wordt de kaart gebruikt om te reizen.

Er wordt door Jaak Gabriëls in de zomervakantie op 4 augustus 8 keer péage betaald op de autosnelwegen richting Zuiden. Op 4 augustus wordt ook 247,12 euro betaald voor hotel Village au lac in Melano, Zwitserland. Op 6 augustus wordt voor 69 euro getankt in Italië. In de 'Enoteca dalmazio' in Montalcino in Italië wordt op 9 augustus gegeten voor 546 euro. Op 10 augustus zijn er betalingen op snelwegen, op 16 augustus wordt tol betaald op de Brenner-autobaan.

Het is niet de enige opmerkelijke excursie. Vanaf 29 oktober 2002 brengen de heer en mevrouw Gabriëls twee nachten door in het Sofitel Porte de Sèvres in Parijs, waarbij voor verblijf 340 euro wordt betaald, 490 euro voor een diner in restaurant Le Relais, en nog een kleiner bedrag voor verbruik op de hotelkamers, zodat alles samen 921,95 euro wordt achtergelaten.

### **Landuyt: FNAC en souvenirs**

Op het kabinet van Landuyt waren twee VISA-kaarten in omloop: één voor hemzelf, één voor kabinetschef Alfons Leroy. Landuyt gaf in 2002 3436 euro uit met zijn VISA-kaart, Leroy spendeerde 2511 euro. Samen gaf het kabinet dus 5947 euro uit.

Enkele opmerkelijke uitgaven van Landuyt:

- Aankoop 70 euro in Fnac Brussel + 64,15 euro Fnac Antwerpen + 36,15 Fnac Brussel.
- Maaltijd in buffet Zaventem, blijkbaar voor vliegreis naar Praag.
- Maaltijden in Praag, aankoop souvenirs: Boheems handwerk in Praag, totaal 106,86 euro.
- Aankoop in Maroquinerie te Zaventem (44,95 euro).
- Uitgave 15,25 op Schiphol gevolgd door betaling 84,15 euro in het Sheraton Hotel in Xian, China.
- Aankopen bij Inno Brussel, 10 mei, 150 euro.

#### **4. De hitparades**

##### **Wie gaf het meest uit met de VISA-kaart in 2002?**

1. Kabinet Vanderpoorten: 27755 euro
2. Steve Stevaert: 22210 euro
3. Patrick Dewael: 18059 euro
4. Kabinet Jaak Gabriëls: 11684 euro
5. Kabinet Renaat Landuyt: 5947 euro

Totaal: 85655 euro of 3,45 miljoen frank.

##### **Duurste restaurantbezoeken in 2002:**

1. Patrick Dewael: 3390 euro op 16 maart 2002 in restaurant Stucki in Basel, Zwitserland.
2. Steve Stevaert: 842 euro op 7 maart 2002 in 'Baguettes imperiales' te Brussel .
3. Patrick Dewael: 709 euro op 28 november 2002 in 't Fornuis te Antwerpen.
4. Steve Stevaert: 607 euro op 10 december 2002 in restaurant Jurgen te Hasselt.
5. Jaak Gabriëls: 598 euro op 1 augustus 2002 in Slagmolen te Opglabbeek

##### **Meest geliefde restaurants in eigen land van de Vlaamse ministers:**

1. Francois restaurant (Stevaert en Dewael, 17 bezoeken, samen 3661 euro uitgegeven)
2. Bij den Boer (Stevaert, Dewael en Vanderpoorten, 16 bezoeken, samen 1855 euro uitgegeven)
3. La belle Maraicherie (Stevaert, Dewael en Vanderpoorten, 14 bezoeken, samen 3010 euro uitgegeven)
4. Samourai (Stevaert, Dewael en Vanderpoorten, 11 bezoeken, samen 1678 euro uitgegeven)

## **5. Politieke conclusies en voorstellen Vlaams Blok**

Vlaamse ministers worden goed betaald voor hun werk; hun wedde is voldoende hoog.

Als Vlaamse ministers echt persoonlijke kosten maken die noodzakelijk zijn voor hun ambt, dan kunnen zij die inbrengen bij de belastingen, en aldus fiscaal aftrekken, volgens de regels en normen en onder de controle die gelden voor alle burgers. Bijzondere vergoedingen en onkostenregelingen, zoals een VISA-kaart rechtstreeks op kosten van de werkingsmiddelen voor het kabinet, zijn dus niet verantwoord.

Het gebruik van VISA-kaarten voor kosten zogenaamd 'eigen aan het ambt' heeft ook bij de Vlaamse regering tot excessen en misbruik geleid. Uit de VISA-uittreksels blijkt dat de kaart gebruikt wordt voor alle mogelijke diners, waarbij uit het tijdstip (weekend, vrije dagen, partijcongres) blijkt dat het diner géén verband houdt met de functie als Vlaams minister. Aangezien er een wagen met chauffeur ter beschikking is zijn ook tankbeurten oneigenlijk gebruik van de VISA-kaart.

Bovendien is er geen enkele lijn te trekken in het gebruik van de kaarten. Stevaert gebruikt slechts één kaart voor hemzelf, Vanderpoorten deelt ze uit aan kabinetschefs, woordvoerders en medewerkers. In sommige gevallen geven de medewerkers méér uit aan restaurantbezoeken dan de minister zelf, wat evident niet te verantwoorden valt als 'kosten eigen aan het ambt van minister'.

Uiteraard zijn er zogenaamde 'uitgaven eigen aan het ambt' denkbaar: Het moet mogelijk zijn dat een minister een gast eens uit eten neemt. Maar het Vlaams Blok eist dat dit dan gebeurt op een gecontroleerde, doorzichtige en heldere manier, en wil daarvoor volgende maatregelen:

### **Afschaffing VISA- en andere kredietkaarten op rekening van de overheid**

Het is duidelijk dat het gemak van het gebruik van een VISA-kaart op rekening van de overheid leidt tot een normvervaging waarbij de grens tussen publieke en private aangelegenheden te makkelijk overschreden wordt. Het systeem van diverse VISA- en kredietkaarten op naam van private personen maar rechtstreeks op rekening van de overheid moet dan ook afgeschaft worden.

### **Een duidelijk reglement**

er moet een duidelijk reglement worden opgesteld waarin expliciet wordt vermeld welke uitgaven eigen zijn aan het ambt en welke niet.

### **Duidelijkheid in de begroting, begrenzing tot 2500 euro per kabinet**

Het budget voor deze uitgaven moet in de begroting jaarlijks opgenomen worden als een post 'kosten eigen aan het ambt', met een maximumbedrag van 2500 euro per kabinet per jaar, en het dubbel voor een minister-president en een vice-minister-president. Eenzelfde post moet uiteraard voorkomen in de jaarlijkse rekening.

### Invoeren van een kabinetsontvanger

Per kabinet moet er naar analogie van de gemeente-ontvanger een ‘kabinetsontvanger’ komen die persoonlijk aansprakelijk is voor fouten, misbruik en tekorten.

### Enkel betaling via voorschotten of na verantwoording

Kosten eigen aan het ambt zouden door de kabinetsontvanger moeten betaald worden via het systeem dat ook bij lagere besturen geldt: ofwel wordt een voorschot gevraagd met het invullen van een standaarddocument, waarin wordt bevestigd dat het diner of de uitgave eigen is aan het ambt zoals in het reglement voorzien, ofwel wordt terugbetaling gevraagd na de uitgave.

### Geen betaling persoonlijke onkosten

De uitgaven eigen aan het ambt moeten verantwoord worden. Wanneer het persoonlijke uitgaven betreft moet de kabinetsontvanger terugbetaling weigeren.

## 6. Voorstel van resolutie

Het Vlaams Blok zal in een resolutie aan het Vlaams parlement deze eisen voorleggen:

1. **Afschaffing alle VISA- en andere kredietkaarten** op rekening van de Vlaamse overheid van de Vlaamse regering en de Vlaamse instellingen.
2. Opstellen van een **reglement ‘kosten eigen aan het ambt’** geldig voor alle ambtenaren en ministers.
3. Vermelden van een afzonderlijke begrotingspost ‘kosten eigen aan het ambt’ in de begroting bij elke minister, met **maximaal 2500 euro per minister per jaar (en het dubbel voor minister-president en vice-minister-president)**.
4. Invoering van de functie van een **kabinetsontvanger** die, naar analogie van de gemeenteontvanger, persoonlijk aansprakelijk is voor tekorten, fouten en misbruiken.
5. Een **transparant en eenvormig systeem** waarbij de uitgaven gedaan worden via deze kabinetsontvanger en hetzij met een voorschot, hetzij via terugbetaling na verantwoording.
6. **Verzoek aan het Rekenhof een onderzoek uit te voeren** naar de oneigenlijke uitgaven in 2002 van de Vlaamse ministers en hun kabinetsleden, zoals restaurantbezoek in het weekeinde, tankbeurten, uitgaven in het buitenland, aankoop souvenirs, en daarvan een verslag te bezorgen aan het Vlaams parlement, zodat het Vlaams parlement eventueel terugbetaling kan vorderen.